

İÇİNDEKİLER

Olağan mucize	7
Sohbetin şartları	15
Sohbetin etiği	22
Fikir ayrılığını söylemeli mi?	29
Sorgulamanın ortak gücü	37
En iyi hâlimiz	43
Uygun ortamda	51
Dizin	59

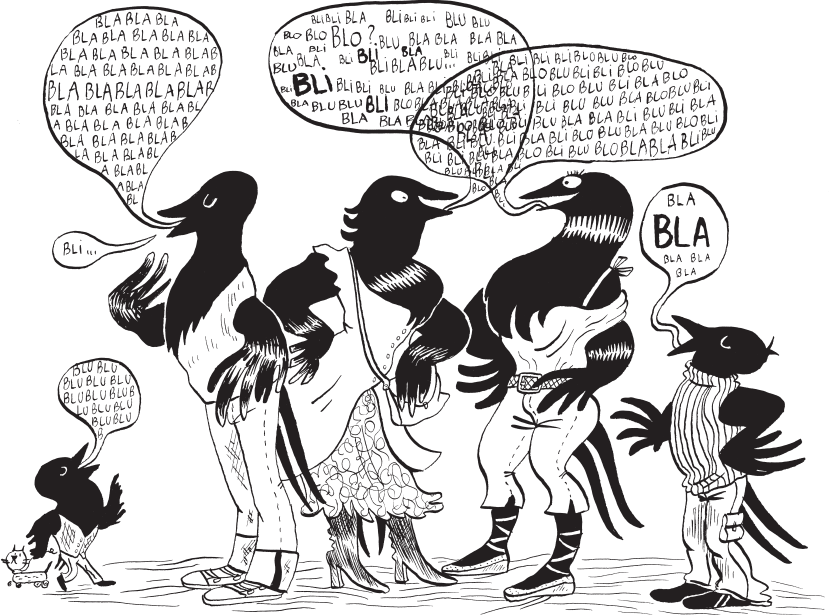
**DÜŞÜNCELERİ-
MİZİ DOĞRUDAN
AKTARABİLMEK
MUHTEŞEM
OLURDU.**

Salima, 13 yaş

Olağan Mucize

Sohbet etmekten daha gündelik, daha olağan ne vardır? Olağan olmasına rağmen daha mucizevi ne vardır? Fakat yine de bunun gerçekten farkına varamıyoruz... Baş döndürücü hesaplamalar yapabilen ya da sanal ortamda biçim değiştirebilen en güçlü bilgisayarların kendi aralarında azıcık bile

Sanal ortam Fiziksel olmayan, bilgisayarlar aracılığıyla dijital olarak oluşturulmuş ortam.

sohbet edemediklerini fark ettiniz mi? Bu onlar için fazla karmaşık, fazla belirsiz, fazla hassastır.

Baksanıza, biz hemen bir ironideki alaycılığı hissediyoruz, doğru olmayan bir sözdeki yanlış bilgiyi fark ediyoruz, konudan konuya atlayıp selamlaşmaları, iltifatları, dedikoduları, iğnelemeleri, itirafları, ağız dalaşlarını ve vaatleri birbirine katıyoruz; söz kalabalığı ediyoruz, içimizi döküyoruz, karşımızdakinin ne dediğini anlamadan tartışmaya devam ediyoruz, bütün bunları yapabiliyoruz! Neredeyse bir mucize. En hızlı bilgisayar bile şuradan buradan konuşamaz, pot kıramaz, şakalaşamaz, bu konuşma ustalığına sahip olamaz, birbirimize verdiğimiz bu karşılıklı zevkin keyfine varamaz. Gevezelik yapamaz, konuyu örtbas edemez,

Dedikodu
Orada olmayan biri hakkında ondan gizli konuşma.

iğneleme
Birine karşı söylenen hoş olmayan söz

Ağız dalaşı
Ateşli tartışma

Konuşma ustalığı
Konuşmada canlılık ve rahatlık.

boş konuşamaz! Kuşlar bunu çok daha iyi başarıyor görünüyor.

Sohbete dair en küçük bir kırıntı bile öyle şahanedir ki! Nasıl mı? Ufak tefek gürültüler, tatlı susuşlar... En küçük bir sessizlikle bile öyle çok şey aktarabiliriz ki birbirimize, hatta kimi zaman tüm gün boyunca düşündüklerimizi...

Evet, birbirimize aktardığımız bu etkili küçük seslerde artık çok da farkına varmadığımız bir şahanelik vardır. İyi bir felsefe konusunun başlangıcı hep budur: görünüşte oldukça olağan olana şaşırmak. Antik dönemden beri filozoflar, insanların birbirleriyle nasıl konuşup iletişim kurduklarını ve aynı şeyden bahsettiklerine inandıklarını kendilerine sormuşlardır: bu muam-maya ilk eğilen, belki de en büyük

PLATON
(MÖ 427-348/347)
Antik Yunan
filozof

Aydınlanmacılar
Edebiyat salon-
larında gelişmiş
olan iyimser
bir çoğulculuk
tarafından savu-
nulan 18.yy dü-
şünce hareketi

Denis DIDEROT
(1713-1784)
Fransız
filozof

filozof olan **Platon'dur**. Gerçekten de günlük dile nasıl güveniriz? Bu dile ve ona atfedilen tüm anlamlara çoktan gömüldüğümüze göre bunu nasıl başka türlü yapabiliriz? Platon dilin üstüne çıkma ihtimaline inanmıyordu ve dilin kullanımını düzenlemenin, birbirinin içine geçişleri ortak bir sorunun sadeliğiyle ilişkilendirmenin daha iyi olacağını düşünüyordu. Yani Platon'un diyalogu felsefenin bir unsuru (suyun balığın bir unsuru olması gibi), diyalektiğin yani bir sorunun birçok olası cevabın üzerinden giderek tartışılma sanatının uygulandığı yer hâline getirmesi tesadüf değildir. Ya da Fransız **Aydınlanmacı** filozofların, mesela **Diderot'nun**, sohbet tonunu felsefenin tonu hâline getirmiş olması da tesadüf değildir. Belki felsefe

bilme arzusu olduğundan, sohbet de doğası gereği hep biraz tutkulu olduğundandır.

Kimileri bunun tehlikede olan bir sanat olduğunu söyleyecektir, sanki geçen zamanın karşısında böyle bir kaygısızlığa yer vermek için her şey fazla hızlı olup bitmiş gibi. Sanki bugünün dünyasının her birimizden istediği etkililiğin sohbetlerimize son vermesi gerekirmiş, sanki anlatacak hiçbir şey yokmuş gibi. Fakat bu kadar **kötümser** olmayalım çünkü çocuklar büyüyor, sohbet küllerinden yeniden doğuyor ve bu hep böyle devam edecek. Eski çağlardan beri her çocuk “ilk insan” gibidir; yeni sözler, yeni kullanımlar icat eder, keşfeder, yeni cevaplar ve yeni sorular getirir ve zaten sohbet de bundan başka bir şey değildir.

Kötümser
Üzgün, karamsar

Anlamaları konuşma içerisinde yeniden üretiriz. Bir terimin alışıldık olmayan anlamını anlama merakıyla konuşuruz ve kollara ayrılan bir nehir gibi her anlatım başka anlatımlara yol açar.

Anlatım
Sözce, ifade.

**PEKİ İLK
İNSAN
KONUŞMAYA
NASIL
BAŞLADI?**

Gaspard, 12 yaşında

